

TÜRKİYE CUMHURİYETİ TİCARET BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2025 3. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

08 Temmuz 2025

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2025 3. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

2025 yılının 3. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 1365 firmaya gönderilmiş olup, 1184 firma anketi yanıtlamıştır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %86,7 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 1184 firma, 2024 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmış rakamlara göre toplam ihracatın %46,9'unu ve toplam ithalatın %56,1'ini temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %23,1'i sadece ihracat ve %15,2'si sadece ithalat yaparken, %61,7'si hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin Genel Değerlendirmeler¹

2025 yılı 3. çeyrek;

• **İhracat Beklenti Endeksi 105,5** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Bir Önceki Çeyreğe Göre Değişim
İhracat Beklenti Endeksi	
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
İhracat Siparişi Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	

• **İhracat Beklenti Endeksine** dâhil edilen soruların yayılma endekslerine göre; gelecek 3 aya ilişkin ihracat beklentisi, ihracat sipariş beklentisi ve şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler bir önceki çeyreğe göre endeksi azalış yönünde etkilerken son 3 aydaki ihracat sipariş düzeyi endeksi artış yönünde etkilemiştir.

• **İthalat Beklenti Endeksi 114,8** seviyesinde gerçekleşmiştir.

• **İthalat Beklenti Endeksine** dâhil edilen soruların yayılma endekslerine göre; gelecek 3 aya ilişkin ithalat beklentisi, ithalat birim fiyatı beklentisi, son 3 aydaki ithalat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler bir önceki çeyreğe göre endeksi artış yönünde etkilerken şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyi aynı kalarak bir önceki çeyreğe göre endeksi etkilememiştir.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Bir Önceki Çeyreğe Göre Değişim
İthalat Beklenti Endeksi	
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
İthalat Birim Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	

Yeşil oklar artışı, kırmızı oklar azalışı ve mavi eşittir işareti değişmediğini göstermektedir.

➤ İhracata İlişkin Değerlendirmeler

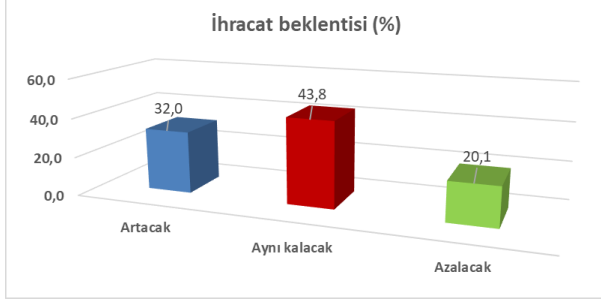
2025 yılının 3. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya ihracatçı firmalardan (1004 firma) katılımın en fazla olduğu ilk 5 sektör; ana metal sanayi (88 firma), gıda ürünlerinin imalatı (77 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (63 firma) giyim eşyalarının imalatı (57 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (57 Firma) olarak sıralanmaktadır.

Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların ilk defa ihracat yapmayı planladığı ilk ülke ABD olmuştur. İkinciliği Meksika ve Mısır paylaşırken İtalya üçüncü sırada yer almıştır.

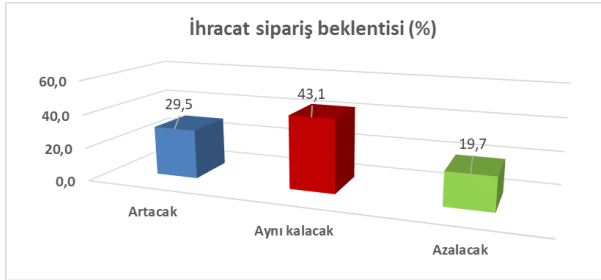
¹Endekslere dâhil edilen soruların yayılma endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ağırlıklandırılmış frekanslar üzerinden hesaplanmıştır.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre 2025 yılı 3. çeyrekte²,

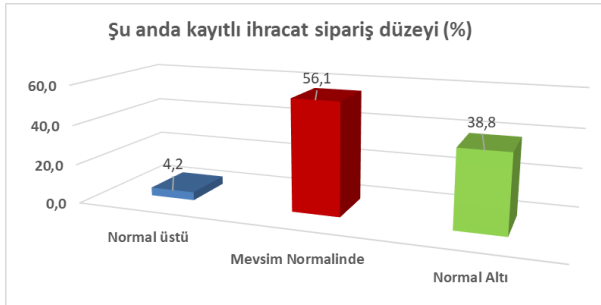
- İhracatçı firmaların %32'si ihracatının artacağını belirtirken, %20,1'i azalacağını belirtmiştir. Buna göre denge, ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

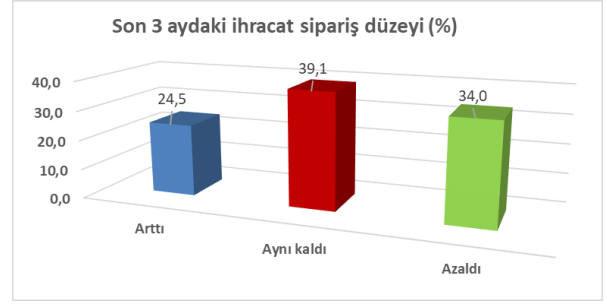
- İhracat siparişlerinin artacağına ilişkin beklentiler %29,5 olup azalış bekleyenlerin oranı %19,7 olarak gerçekleşmiştir.

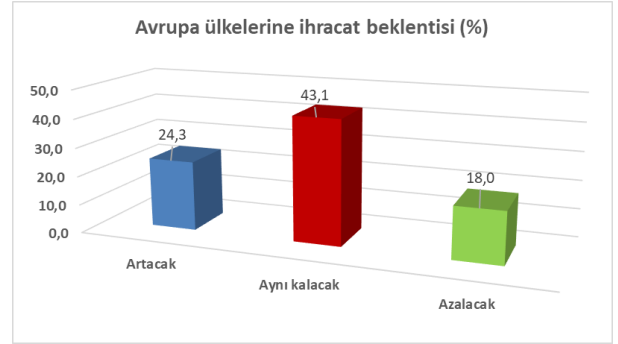
- Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirten firmalar çoğunluktadır. (%56,1)

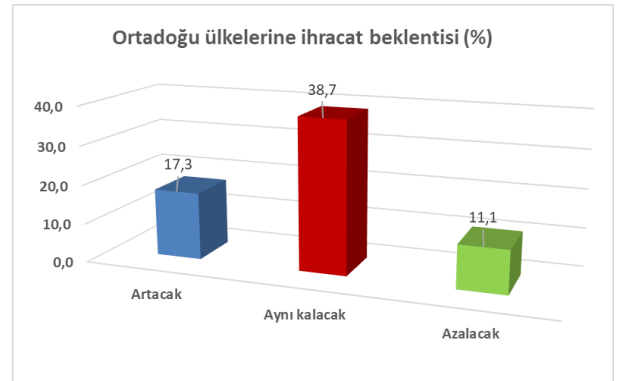
- Son 3 ayda ihracat sipariş düzeyinin arttığını belirten firmaların oranı %24,5 olarak gerçekleşirken azaldığını belirten firmaların oranı %34 olmuştur. Buna göre, denge son üç aydaki ihracat sipariş düzeyinin azaldığı yönünde gerçekleşmiştir.

- Avrupa ülkelerine yönelik ihracatın artacağını belirtenlerin oranı %24,3 olurken azalacağını belirtenlerin oranı %18 olmuştur. Buna göre, denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Ortadoğu ülkelerine ihracatın aynı kalacağını belirten firma sayısı çoğunlukta olup (%38,7) denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

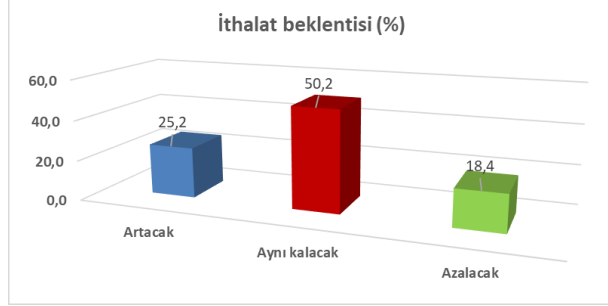
➤ İthalata İlişkin Değerlendirmeler

2025 yılı 3. çeyrekte, ithalatçı firmalardan (911 firma) DTBA'ya katılımın en fazla olduğu ilk 5 sektör; ana metal sanayi (130 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (123 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (97 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (46 firma) ile bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (44 Firma) olmuştur.

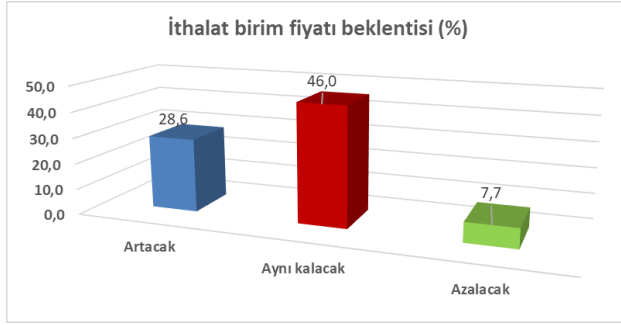
²Denge, olumlu beklentilerin yüzdesinden olumsuz beklentilerin yüzdesi çıkartılarak hesaplanmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre 2025 yılı 3. çeyrekte³,

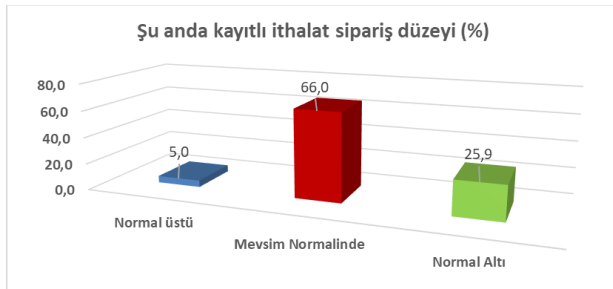
- İthalatının aynı kalacağını belirten firmalar (%50,2) çoğunlukta olmakla birlikte denge ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

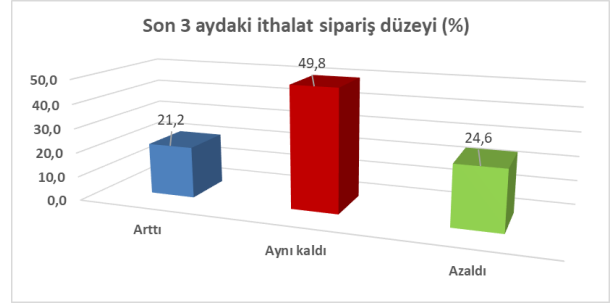
- İthalat birim fiyatının 3. çeyrekte artacağını belirtenlerin oranı %28,6 olurken, azalacağını belirtenlerin oranı %7,7'dir. Denge, ithalat birim fiyatının artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

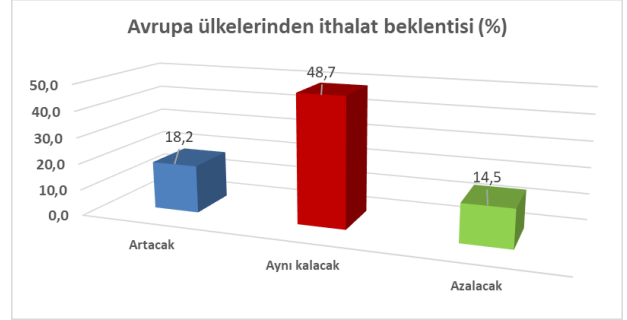
- Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirtenlerin oranı %66 olurken, denge normalin altında gerçekleştiğini belirtenlerin lehine gerçekleşmiştir.

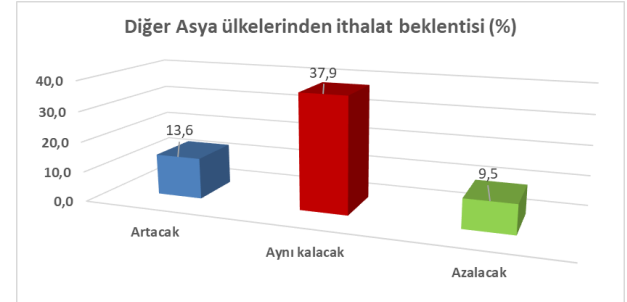
- Son 3 ayda ithalat siparişlerinin aynı kaldığını belirten firmalar çoğunlukta olmakla birlikte (%49,8) denge ithalat siparişlerinin azalacağı yönünde gerçekleşmiştir.

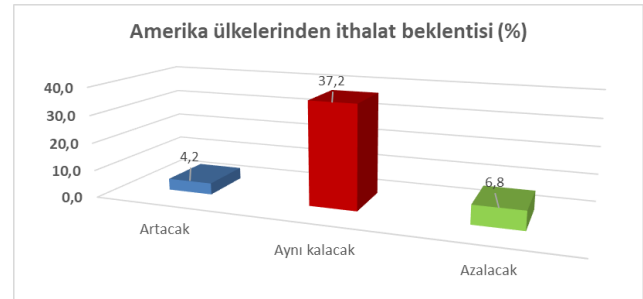
- Avrupa ülkelerinden ithalatının aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakla birlikte (%48,7) denge ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Diğer Asya ülkelerinden ithalatının aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta (%37,9) olmakla birlikte denge, ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

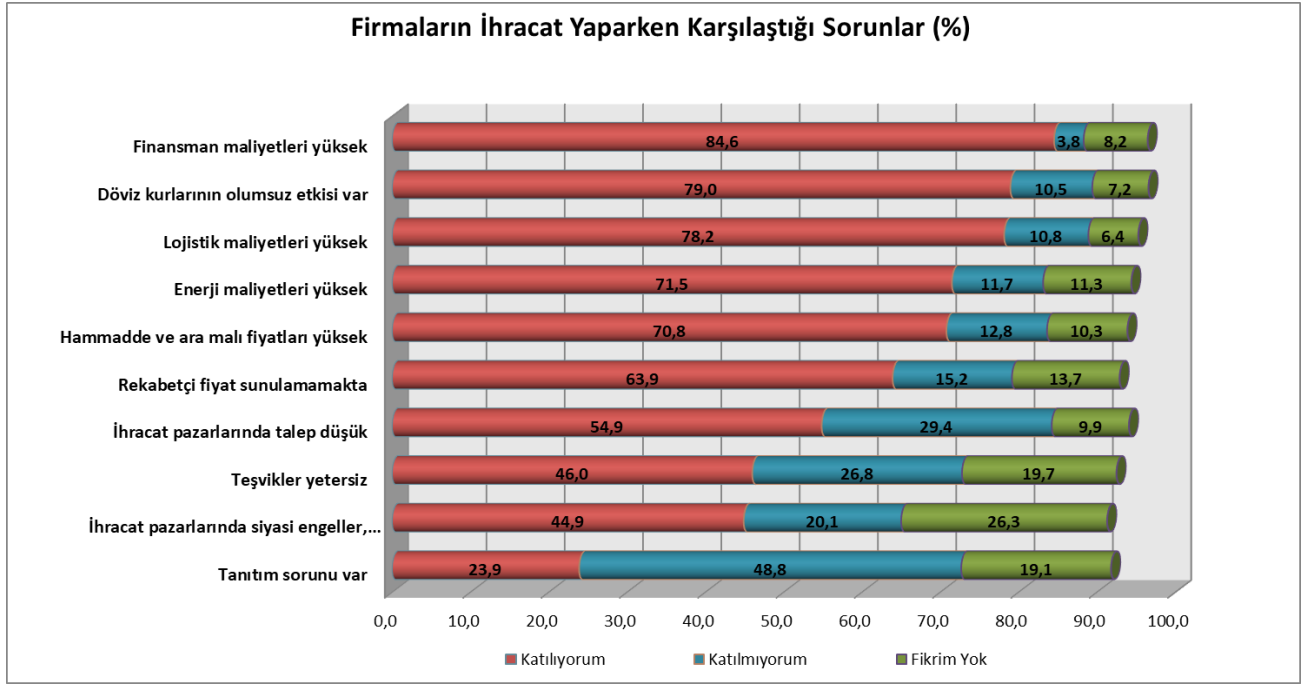

- Amerika ülkelerinden ithalatının aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta (%37,2) olmakla birlikte denge, ithalatın azalacağı yönünde gerçekleşmiştir.

³Grafiklerde yer alan istatistikler frekanslar üzerinden hesaplanmakta olup ithalat ile ağırlıklandırılan yayılım endekslerinden farklılık gösterebilmektedir.

- Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlarda, 2025 yılı 3. çeyrek itibarıyla, ilk sırada finansman maliyetlerinin yüksekliği (%84,6), ikinci sırada döviz kurlarının olumsuz etkisi (%79) ve üçüncü sırada lojistik maliyetlerin yüksekliği (%78,2) gelmektedir. Bunu, sırasıyla enerji maliyetlerinin yüksekliği (%71,5) ile hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%70,8) takip etmektedir.

- Firmaların ithalat yapma nedenlerinde, 2025 yılı 3. çeyrek itibarıyla, ilk sırada yurt içi üretimin olmaması (%60) gelmektedir. Bunu sırasıyla, yurt içi üretim miktarının yetersiz olması (%48), yurt içi fiyatların daha yüksek olması (%43) ve yurt içi kalitenin yetersiz olması (%39,2) takip etmektedir.

